

Teet Jagomägi saab unistuste maakera

Tartu kaardikirjastuse Regio ja selle tegevdiriectori Teet Jagomägi (26) unistus on täitumas – veebruaris jõuavad Eestisse Regio kirjastatud uhiuued eestikeelsed gloobused.

Tuhat 30–sentimeetrise läbimõõduga maakera mudelit ligi kolme tuhande eestikeelse kohanimega teeb valmis Taanis asuv Euroopa suurim gloobusefirma Scanglobe. Taanist saadud aluskaardi (1 cm = 420 km) täpsustas ja eestindas Regio.

Tagantjärele teeb nalja, et Regio rajaja, Teedu isa Jüri Jagomägi plaanitses omal ajal kasvõi Gruusia pappgloobuste katmist eestikeelse kaardiga.

Maakerad, mida Regio praegu Taanist ootab, on maailmatasemel. Need valmistatakse purunemiskindlast plastmassist, millele võib igäüks soovi korral oma reisid viltpliatsiga peale joonistada. Sisevalgustus toob paremini esile riigipiirid ja –nimed.

Lihtsama metalljalaga gloobused sobivad õppevahendiks, luksuslikuma puust jalaga ka büroode kujunduselementideks või kingituseks. Firma kinnitusele kujuneb gloobuse hinnaks umbes 500 krooni, koolid saavad neid 10 protsenti odavamalt.

Teet Jagomägi meenutab, et maakaridid on teda ümbritsenud hällist saadik. Geograafidest isa ja ema ei peljanud nõukogude ajal arendada ka niisugust dissidentliku maiguga huviala nagu kartograafia. Jagomägede korteris – vannitoas pimik, tubades kribimas tudengid, kõige keskel kassipere — valmisid esimesed kaardid.

Jüri (53) ja Eda (53) Jagomägi, keda abistasid pojad Teet, Priit (24) ja Jaan (21), tegid kaartide kirjastamisega

algust esimesel võimalusel, 1989. aastal. Eesti teedekaart oli esimene, mis anti välja Regio vahendusel.

Sellest, algselt teaduse arendusfirmast, on saanud moodsaimat arvutitehnikat kasutav 40 töötajaga kaardikirjastus. Regio tuumiku moodustavad aga needsamad kunagised geograafiatudengid, kes kunagi Jagomägede kodus kaarte kribisid.

Regio gloobuse toimetaja Leida Lepik on uurinud emakeelsete gloobuste ajalugu. Esimesed maakeelsed "maailma–kerad" jõudsid Liivimaa luteri rahvakoolidesse aastail 1880–1881. Idee pärines pastor Jakob Hurdalt, gloobused valmistas Puhja insener Heinrich Ludwig Meyer.

Vähemalt üks gloobus on ka säilinud ja hoiul Elvas Tartumaa muuseumis. Lisaks esimesele on säilinud veel viis erinevat eestikeelset gloobust. Näiteks reljeefset Räthi maakera arvatavasti 1930. aastatest kasutab praegu oma reklaamfotodel Eesti Mobiiltelefon.

On andmeid, et eestikeelseid gloobusi tehti ka nõukogude ajal, kuid Regio pole jõudnud selliste eksemplaride jälile.

Leida Lepik mäletab, et tema koolis oli venekeelne gloobus suurest kasutamistest kirjad täiesti kaotanud. Õpetaja värvis selle musta värviga üle. Nii sai õpilastele vähemalt öö ja päeva vaheldumist esitada.

Leida Lepik lisab, et Eestis on praegu koole, kus õpetajad kasutavad selleks otstarbeks palli või lõngakera ja sukavarrast, nagu tegid külakoolmeistrid üle saja aasta tagasi. Esmalt ootavadki uut gloobust just koolid, sealhulgas taastatud maakoolid.

Regio gloobuse toimetaja sõnutsi oli kõige mahukam töö gloobuse juures

2985 kohanime, sealhulgas 1593 linnanime eestindamine. Selle kallal töötasid lisaks Leida Lepikule ka Raivo Aunap, Ott Kurs, Heino Mardiste ja Urmas Vessin ülikooli geograafia-instituudist.

Eestindajad taotlesid kohanime võimalikult suurt originaalilähedust, mistõttu kirjutatakse gloobusel mitte Ufaa, vaid Öfö, mitte Rangoon, vaid Yangõn jne.

Teet Jagomägi ütles, et kuna Eesti tuntuim maakera tehti Paunveres, siis on gloobuse tutvustus kavandatud 14. veebruariks Palamusele.

Erakirjastuse järgmised unistused on teemagloobused, ajaloolised, tektoonilised ja reljeefgloobused.

Regio kaardid püüdleval täiusele. Praegu on kõige põhjalikumalt arvutites Eestimaa. Hiljuti valmis Regio digitaalkaart "Eestimaa 1:300 000". Firma soovib välja anda väga korraliku Eesti atlase.

Teet Jagomägi lisab, et Regio saab oma andmebaasi varal täita mistahes väiketellimusi. Näiteks tellis Eesti Telefon Regiolt lehtedena Eesti kaardi, kus on peal iga talu. Kokkupanduna oleks sellise kaardi suurus kuus korda kaheksa meetrit.

Maakoolid soovivad seinale Eesti kaardi kõrvale ka maakonna kaarti. Firma viimaseid töid on rahvaloenduskaardi spetsifikatsioon. Kui firma osaleb tulevases rahvaloenduses, võib ta piltlikult öeldes kanda oma tulevastele kaartidele mitte ainult iga talu, vaid ka iga eestlase.

ANU JÕESAAR

Selline tuleb ka eestikeelne gloobus, kinnitab kaardikirjastuse Regio tegevdiriector Teet Jagomägi.